

УДК 378.091.52:004

К.В. Березанська

ORCID id 0000-0002-4457-4423

ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ ЯК ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У статті розглянуто впровадження інноваційних технологій в освітній процес на прикладі електронного журналу як елемента сучасної інноваційної технології навчання на Інженерно-педагогічному факультеті. Досліджено і наведено переваги та недоліки електронного журналу; висвітлено ефективність інноваційних технологій у навчальному процесі. Встановлено, що їх впровадження у навчання є доцільним і науково обґрунтованим рішенням, яке гарантує максимальний позитивний результат у навчальній діяльності кожного студента будь-якої спеціальності.

Ключові слова: ефективність, інновація, інноваційна діяльність, інноваційні технології навчання, система освіти, технічний прогрес.

© Березанська К.В., 2016

Вступ. XXI століття — це час неймовірного технічного прогресу, і не дивно, що інноваційні технології роблять вагомий внесок в освітній процес. Сьогодні вони охопили майже всі аспекти нашого життя, особливо це стосується освіти. Безумовно, інновації вплинули і будуть впливати й надалі не тільки на навчання дітей у школі, а й на студентів у вищих навчальних закладах. Головна умова цих інноваційних технологій — їх правильне й раціональне використання у будь-якій сфері діяльності, а тим паче в освітньому процесі. До введення інновації потрібно ставитись максимально відповідально. Як відомо, будь-яке нововведення — це певний ризик, і для того щоб він був виправданий, потрібно мати певний досвід і чітко розроблену стратегію впровадження цих технологій, адже тільки так можна довести їх ефективність і необхідність.

Мета статті: представити значення інновацій та інноваційних технологій у навчальному процесі на прикладі електронного журналу.

Поняття «інновація» означає втілення наукового відкриття, технічного винаходу в новій технології або новому виді діяльності людини (Шумпетер Й., 1982).

Інноваційна технологія — це обов'язково цілеспрямований, системний набір прийомів

та засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь освітній процес — від визначення мети до одержання результатів.

Можемо впевнено стверджувати, що інноваційні технології керують світом і цей процес неможливо зупинити. Кожна нова інноваційна технологія є прогресивнішою за попередню. Щороку характеристики сучасних інноваційних технологій розвиватимуться, вдосконалюватимуться і вражатимуть чимось новим, а може, навіть неймовірним. Тому впровадження інновацій у процес навчання є досить правильним, необхідним і науково обґрунтованим рішенням.

Ми живемо в цікавий, непростий час, ми вибудовуємо свою національну систему навчання, що вже є частиною навчального простору. Ідея втілення інноваційних технологій в освітній процес передбачає досягнення мети — високоякісної освіти. Найкращим показником тут слугуватиме той факт, що людина після закінчення будь-якого вишу зможе скласти гідну конкуренцію на ринку праці.

Аналіз сучасних досліджень засвідчив, що спираючись на Закон України «Про освіту» (1991 р., за редакцією 2016 р.), можна зазначити, що теорія і практика навчального процесу

в період з 1991 до 1993 року орієнтувались на таку систему: «суб'єкт навчального процесу — викладач, а об'єкт навчального процесу — студент». Як зазначає Я.Я. Болюбаш, за роки незалежності України довелося, творчо використовуючи здобутки і традиції вітчизняної педагогіки, створювати новітню цілісну національну систему освіти — від шкільної до вищої і післядипломної. Вочевидь, цей процес не був легким. Він пов'язаний насамперед з подоланням стереотипів минулого в організації та управлінні освітою, визначенні її нового змісту, особистісного державного і суспільного призначення (Курлянд З.Н., 2012, с. 35). Тобто у систему освіти було закладено двосторонній контакт: «викладач — студент», «студент — викладач», які взаємодіяли між собою безперервно.

Спираючись на Постанову «Про Державну національну програму “Освіта” (“Україна XXI століття”» від 3 листопада 1993 року № 896 (за редакцією 1996 р.), було розроблено таку систему освіти, яка передбачала гармонійний і цілеспрямований процес навчання. Саме в удосконаленій системі освіти всі компоненти взаємопов'язані, саме тут викладач і студент постійно перебувають у процесі взаємодії — ось головна мета та завдання освіти.

Постає питання, як саме і за допомогою чого відбуватиметься впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

Серед найбільш поширених інноваційних технологій у практиці вищої освіти можна виділити такі: особистісно орієнтовані; нові інформаційні; модульно-рейтингові; розвитку творчості; ігрові; діалогові; проєктні; цілепокладання та життєтворення; рейтингові (Шапран О., Шапран В., 2010, с. 148).

Застосування цих технологій у навчальному процесі сприяє розвитку пізнавального інтересу у студентів, інформаційному збагаченню та формуванню необхідних здібностей для використання в майбутній професійній діяльності; орієнтує на одержання подальшої освіти з використанням сучасних технологій навчання, а також створює найсприятливіші умови для підвищення й доступності освіти.

На Інженерно-педагогічному факультеті з 2015 р. було впроваджено електронний журнал оцінювання навчальних досягнень.

Електронний журнал відвідування — це вид нової інформаційної технології, використання якої дає змогу як викладачам, так і студентам оперативно отримувати інформацію про результати навчання. Головною особливістю електронного журналу, на нашу думку, є прозорість. Адже як викладач, так і студенти мають змогу віддалено проаналізувати навчальні досягнення з певного предмета, вибудувати відповідну траєкторію освіти.

Таким чином, до переваг електронного журналу, на нашу думку, можна віднести: доступність перегляду в будь-який час; неможливість змінити дані; можливість роздрукувати дані.

Недоліки: технічні несправності, які не дають можливості переглянути інформацію.

Проаналізувавши переваги і недоліки, можемо стверджувати, що, звісно, позитивних аспектів більше. Проте слід зазначити, що кожна електронна система потребує вдосконалення і цілодобового доступу до неї. Тому щодо електронного журналу, то тут необхідно чітко визначити його структуру та правильне розміщення на відповідному технічному й мережевому рівні.

Інноваційні технології у навчанні, роботі та й узагалі у будь-якій сфері діяльності людини дуже потрібні. За допомогою їх можна оцінити, наскільки правильно побудований освітній процес і наскільки він результативний. Тому для початку необхідно розібратись, що ж таке ефективність інновацій у цілому.

Ефект інноваційної діяльності є багатоаспектним процесом (Ильєнкова С.Д., 2008. с. 302). Обсяг ефекту в інноваційних технологіях визначається їх очікуваною результативністю. Тобто позитивний результат буде тоді, коли сам процес будуватиметься правильно, логічно. Процес — це кропітка робота, яка не виключає помилок, проте чим їх менше, тим вища ефективність.

Відомо, що реалізація результативності в інноваційних технологіях не проста річ. Розуміємо, що будь-яка інновація містить ризик, який може не виправдати себе і завдати тільки шкоди. Потрібно враховувати, що переважна більшість інновацій, які мають впроваджуватися, зокрема в освітньому процесі, не повинні залишатись тільки ідеєю. Адже кожна з них несе щось нове і цікаве, навіть деколи геніальне. Саме інноваційні ідеї допомагають розвиватись не тільки освіті, а й узагалі всьому людству.

На нашу думку, всі інноваційні ідеї та засоби навчання повинні максимально використовуватись і впроваджуватись, тому що за ними майбутнє. Можливість створювати, впроваджувати, застосовувати ідеї інноваційних технологій в освіті дасть можливість сучасній молоді бути конкурентоспроможною на ринку праці. Ми розуміємо, що наша система освіти розвивається. Безумовно, для її вдосконалення потрібно ще багато зробити. Ми розуміємо, що будь-яка робота вимагає зусиль не тільки з боку викладачів, а й студентів. Адже навіть створювати, винаходити ідеї впровадження інноваційних технологій в освітній процес, якщо ми, студенти, не будемо їх використовувати у своїй майбутній професійній діяльності. Звісно, втілення будь-якої ідеї вимагає ресурсів, як матеріальних, так і наукових.

Висновок. Отже, можемо стверджувати, що головна мета інноваційних технологій — це постійний розвиток людини як особистості. Це час технічного прогресу, який диктує свої правила. Ми не можемо їх оминати. Це те, на чому має будуватись освіта, освітній процес. Ми маємо розуміти, що побудова навчального процесу із залученням інноваційних техноло-

гій відкриє нові можливості, нові перспективи й неосяжні горизонти.

Вища освіта вирізняється постійними вдосконаленнями, технологічними змінами, вимірюваннями та кінцевими результатами, заснованими на фактичних даних, у всіх освітніх галузях, які спрямовані на підвищення її якості (W. James Jacob, Weiyuan Xiong & Huiyuan Ye., 2015).

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). — 1991. — № 34. — Ст. 451.
2. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття»): Постанова, Програма, Заходи від 03.11.1993 р. № 896 / Кабінет Міністрів України.
3. Ільєнкова С.Д. Інноваційний менеджмент : підруч. для студ. вузів, які навчаються за спеціальністю «Менеджмент», спеціальностями економіки та управління / С.Д. Ільєнкова. — 3-тє вид., переробл. і допов. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. — 335 с.
4. Курлянд З.Н. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Т.Ю. Осипова, Р.С. Гурін та ін. ; за ред З.Н. Курлянд. — К. : Знання, 2012. — 309 с.
5. Шапран О. Інноваційні технології в педагогіці та психології: їх сутність та різновиди / О. Шапран, В. Шапран // Вісник Інституту розвитку дитини : зб. наук. пр.— К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. — Вип. 12. — С. 147–153. — (Серія «Філософія, педагогіка, психологія»).
6. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер ; пер. с нем. — М. : Прогресс, 1982.
7. W. James Jacob, Weiyuan Xiong & Huiyuan Ye. Professional Development Programmes at World-Class Universities [Електрон. ресурс] / W. J. Jacob, W. Xiong & H. Ye // Palgrave Communications 1, Article number : 15002 (2015). — DOI:10.1057 / palcomms.2015.2. — Режим доступу: <http://www.palgrave-journals.com/articles/palcomms20152>

Березанская К.В.

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ КАК ЭЛЕМЕНТ СОВРЕМЕННОЙ ИННОВАЦИОННОЙ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ

В статье рассмотрено внедрение инновационных технологий в учебный процесс на примере электронного журнала как элемента современной инновационной технологии обучения на Инженерно-педагогическом факультете. Исследованы и представлены преимущества и недостатки электронного журнала; освещена эффективность инновационных технологий в учебном процессе. Установлено, что их внедрение в учебу является целесообразным и научно обоснованным решением, которое гарантирует максимальный положительный результат в учебной деятельности каждого студента любой специальности.

Ключевые слова: эффективность, инновация, инновационная деятельность, инновационные технологии обучения, система образования, технический прогресс.

К. Berezanska

ELECTRONIC JOURNAL AS ELEMENT OF MODERN INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES

This article deals with the introduction of innovative technologies in educational process on the example of the electronic journal as element of modern innovative learning technologies at the Engineering and Pedagogical Faculty. It is studied and presented advantages and disadvantages of e-journal, highlighted effectiveness of innovative technologies in educational process. It is found out that the introduction of innovative technologies in the educational process is appropriate and scientifically substantiated solution that ensures maximum positive effect in the training of each student in any specialty.

Key words: efficiency, innovation, innovative activity, innovative learning technologies, education system, technical progress.

Стаття надійшла до редакції 22.10.2016

Прийнято до друку 25.10.2016